

سه شنبه ۹ دی ۱۴۰۴ • ۱۶ صفحه • ۲۰ هزار تومان • سال چهارم • شماره ۹۷۰
www.hammihanonline.ir

تحلیل
بین الملل
۶-۷

تراژدی سیاست در خاورمیانه
مقاله‌ای از **حمزه مؤدب** پژوهشگراندیشکده کارنگی
و **محمدعلی ادرای** استاد دانشگاه جورج تاون

گزارش
پارلمان
۴-۵

معیشت یا سیاست؟
گفت‌وگو با نمایندگان مجلس
درباره اهداف طرح سوال از رئیس جمهور

گزارش
جامعه
۱۳-۱۴

سفره‌های خالی
تأثیرات حذف احتمالی ارز ترجیحی کالاهای اساسی خوراکی
در گفت‌وگو با **فاطمه دانشور** و **مسیح کشاورز**

در تقاطع مردم و مجوز

ارزیابی پژوهشگران از **وضعیت رپ فارسی** با توجه به ماجراهای اخیر

بررسی تغییر در بانک مرکزی و کارنامه رئیس قدیم و جدید

بازگشت همتی همزمان با اعتراضات بازار

چهره
اقتصاد

فرزانه طهرانی / دبیر گروه اقتصاد: در حالی که تکذیبیه‌های استعفای محمدرضا فرزین رئیس کل بانک مرکزی پشت هم از راه می‌رسید، خبری که در صفحه شخصی سیدمهدی طباطبایی، معاون ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس جمهور منتشر شد، شایعه بازگشت عبدالناصر همتی به بانک مرکزی را به واقعیت بدل کرد. او بعد از محسن نوربخش، دومین رئیس کل بانک مرکزی است که دو بار ریاست این بانک را بر عهده می‌گیرد. بلافاصله پس از انتشار خبر بازگشت همتی، تیتروهای بسیاری در برخی رسانه‌های اصولگرا در مذمت این انتخاب منتشر شد. خبرگزاری مهر حضور دوباره همتی را با تیترو «تغییرات بدون تغییر» روی خروجی قرار داد. رجانیز هم با تیترو «معجزه به محل جرم باز می‌گردد» واکنشی تند علیه انتخاب همتی نشان داد. تیترو «سلطان نوسان برگشت» هم دیگر واکنشی بود که در فضای مجازی می‌چرخید. همتی وزیری بود که با کمترین آراء نمایندگان در تیم دولت چهاردهم انتخاب و هفت ماه پس از تصدی وزارت برکنار شد. سابقه کوتاه او در وزارت اقتصاد، برای بررسی عملکرد او قابل اتکا نیست. هرچند در همین دوره کوتاه هم اقداماتی مثل ایجاد بازار نوافقی ارز و تلاش برای نزدیک کردن نرخ دولتی به بازار در کارنامه همتی وجود دارد - که البته همین هم دامنگیر او شد - ولی کارنامه او در دوره ریاست ۳۴ ماهه‌اش در بانک مرکزی زوایای بیشتری از عملکرد او را نشان می‌دهد. او ریاست بانک مرکزی را با دلار ۱۲ هزار تومان برعهده گرفت و روزی که از بانک مرکزی می‌رفت دلار به ۲۲ هزار و ۵۰۰ تومان رسید. از مرداد ۱۳۹۷ تا خرداد ۱۴۰۰ اتفاقات زیادی افتاد. در دوره همتی قیمت دلار حتی به ۳۲ هزار تومان هم رسید ولی دوام پیدا نکرد و تا کانال ۲۲ هزار تومان پایین آمد. در این ۳۴ ماه تحریم‌ها شدیدتر شد و همه‌گیری کرونا شرایط را برای کار و فروش نفت سخت کرد. ارز حاصل از صادرات نفت به دو دلیل افت فروش و کاهش شدید قیمت جهانی، به شدت کم شد. آذر ۱۴۰۱ همتی در توصیف این شرایط به هم‌میهن گفته بود: «اگر گمان کردید که با ۲۰۰ هزار بشکه صادرات نفت آن هم با قیمت بشکه‌ای ۲۰ دلار در شرایطی که کرونا در شدیدترین حالت بروز کرده بود، می‌شد همه قیمت‌ها را ثابت نگاه داشت، نادرست فکر کرده‌اید.» در دوره همتی با شرایط ویژه‌ای که داشت قیمت دلار ۸۷ درصد افزایش پیدا کرد. اما در دوره ۲۶ ماهه ریاست محمدرضا فرزین و در حالی که فروش نفت بسیار بیشتر از دوره قبل شد قیمت دلار ۲۷۰ درصد افزایش پیدا کرد. ←

گزارش
اقتصاد
۱۰-۱۱

حذف و اضافه‌های بودجه

شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی

از ردیف‌های اصلی جدول ۷ کنار گذاشته شد

گرچه معتقدیم بخش اصلی مشکلات کشور بیش از این که تابع نهادهای اجرایی باشد، تابع شرایط کلی تر کشور است که آقای رئیس جمهور باید به حل آنها بپردازد و حتی می‌توان گفت از همان تابستان سال گذشته باید ابتدا این مسائل را حل می‌کرد و اکنون دیر شده است، ولی چاره‌ای نیست باید اقدام عملی انجام داد. یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که باید حل می‌شد، قانون انتصاب اشخاص در مشاغل حساس است

که عملاً دست دولت را برای انتصاب افراد شایسته‌تر بسته است. حتی شنیده می‌شود که

بی‌تصمیم و دیرتصمیم

دولت آیین‌نامه این قانون را اصلاح کرده؛ ولی کمیته مربوط در مجلس بر خلاف ضوابط، آن را در دستور رسیدگی قرار نداده است. این، فقط یکی از مسائلی بود که باید حل می‌شد که نشده است. فارغ از این مسئله، دولت به دلیل رویکرد وفاق که از مضمون سازنده آن خارج شده است، رئیس کل بانک مرکزی دولت پیش را همچنان حفظ کرد. البته، اگر ما بانک مرکزی مستقلی داشتیم؛ ایرادی نداشت و باید هم این بانک مستقل بماند تا سیاست‌های پولی کشور در مسیر حفظ ارزش آن و کاهش تورم عمل کند. ولی کیست که نداند چنین استقلال در بانک مرکزی ایران شبیه به خیال است. بنابراین، باید توجه می‌کردند که چنین فردی به‌طور طبیعی وابسته به دولت پیش است و از آنجا که تندرهای منسوب به دولت پیش خواهان شکست این دولت هستند، در استفاده از ابزار خود کوتاهی نمی‌کردند و نکردند. جالب اینکه در جریان افزایش نرخ ارز سال گذشته، مجلس آقای همتی، وزیر اقتصاد را استیضاح کرد و کاری به رئیس کل بانک مرکزی نداشت. باین حال، وجود یک ایده غیر منطقی نزد آقای رئیس جمهور که نمی‌خواهند کسی را تغییر دهند، موجب این تصمیم نادرست شد. ایشان باید توجه کنند برخی مواقع تغییرات مدیریتی در سطوح بالا می‌تواند احترام به خواست عمومی یا نشانه‌ای از یک اراده باشد. گرچه انتصاب آقای فرزین به عنوان رئیس کل بانک مرکزی از همان ابتدا با ابهام مواجه بود؛ زیر حکم قبلی همچنان تا ۵ سال اعتبار داشت و نیازی به حکم جدید نبود، ولی اگر ضرورتی بر دادن حکم بود، در این صورت مطابق ضوابط باید آقای همتی را به عنوان وزیر اقتصاد پیشنهاد می‌دادند که چنین مسیری طی نشده است. ←

سرمقاله

تهدید بخش خصوصی؟

یادداشتی از **محمد صادق جنان صفت**

در نقد اظهارات اخیر معاون اول رئیس جمهور

نگاه
کارشناس
۲

